

Till Kommunstyrelsen
Kopia Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport nr 3/2019 – Granskning av kommunstyrelsens uppsikt

EY har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning med syftet att bedöma om kommunstyrelsen utövar uppsikt över kommunens nämnder och bolag i enlighet med kommunallagens bestämmelser samt om den uppsikt som utövas är effektiv.

Vår sammanfattande bedömning är att uppsikten delvis utövas på ett ändamålsenligt sätt. Samtidigt finns det ett antal förbättringsområden som bör övervägas för att kunna utforma en mer proaktiv och effektiv uppsikt. Framförallt kan uppsikten bedrivas på ett mer medvetet, förebyggande och effektivt sätt genom att kommunstyrelsen definierar vad uppsikten innebär och vad den ska riktas emot samt tydliggör allmänna och specifika krav på informationsinhämtningen och hur dialog ska föras med nämnder och bolag.

Kommunstyrelsen har inte definierat uppsikten och särskilda rutiner har inte tagits fram för uppsiktens genomförande. Med rutiner menar vi att kommunstyrelsen har beskrivit när, hur och i vilken omfattning som uppsikten ska genomföras. Kommunstyrelsen beslutar inte om en årlig plan för uppsiktens genomförande. Vår bedömning är att kommunstyrelsen saknar tydliga förutsättningar för att bedriva en planmässig och effektiv uppsikt som täcker in hela uppsiktsansvaret.

Kommunstyrelsen utövar i huvudsak sin uppsikt med stöd av ledningssystemet. Vår bedömning är att kommunstyrelsen har tillfredställande förutsättningar, med stöd av ledningssystemet, att ha uppsikt över nämnders och bolags ekonomiska resultat och utveckling. Vi anser också att kommunstyrelsen har en i stort sett tillräcklig uppsikt över nämnders och bolags verksamhet i förhållande till fullmäktiges mål enligt reglementen/bolagsordning/ägardirektiv samt flerårsplan. Samtidigt är det vår bedömning att uppsikten har ett starkare fokus på ekonomin än på verksamheten.

Områden som inte på ett tydligt sätt omfattas av uppsikten gäller nämndernas genomförande av fullmäktige beslutade styrdokument. Det har inte heller framkommit att uppsikten har inriktats på nämndernas process för att säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet. Uppsikten över nämndernas arbete med intern styrning och kontroll är inte heller tillräcklig enbart med stöd av den rapportering som nämnderna gör.

I uppsikten ingår att kommunstyrelsen även bör ha ett granskande och prövande förhållningssätt. Att följa en nämnds eller en styrelses genomförande av fullmäktiges mål och uppdrag genom att ta del av uppföljning och återrapportering sätter fokus på att identifiera eventuella avvikelser och att reagera när de inträffar. Den formen av uppsikt måste naturligtvis finnas men det är en fördel om uppsikten även kan riktas mot nämndernas förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet i förhållande till fullmäktiges uppdrag, d.v.s. en mer proaktiv uppsikt. Uppsikten syftar även till att granska verk-

samheternas effektivitet och legalitet som normalt kräver mer information och underlag än vad som framkommer i den ordinarie uppföljningen.

För närvarande har kommunstyrelsens ledamöter sannolikt olika stor tillgång till information om nämnders/styrelser genomförande av sina uppgifter. Av särskild vikt är det att fastställa rutiner som täcker in samtliga organ som omfattas av uppsiktsansvaret, för hur nödvändig information regelmässigt ska inhämtas och analyseras.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Definiera uppsiktens innebörd och innehåll.
 - ▶ Vad uppsikten ska inriktas mot och hur den ska genomföras.
 - ▶ Vilken information som behövs från verksamheterna för att fullgöra uppsikten.
 - ▶ Hur informationen ska samlas in och redovisas till kommunstyrelsen.
 - ▶ Vilka åtgärder som kommunstyrelsen vid behov kan vidta tillsammans med en strategi för hur kommunstyrelsen ska agera då avvikelser framkommer.
- ▶ Besluta om riktlinjer för kommunstyrelsens uppsikt som tydliggör uppsiktens inriktning, omfattning, genomförande och återrapportering.
- ▶ Säkerställ att kommunstyrelsen i ett beslut tar ställning om den verksamhet som bolagen bedrivit under året har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- ▶ Överväg om bolagen ska omfattas av reglemente för intern kontroll.
- ▶ Om det är ägarens avsikt att AB Väsbyhem ska följa kommunens styrdokument bör det överföras i form av ett ägardirektiv.
- ▶ Överväg att införa krav på att AB Väsbyhem ska upprätta en årlig bolagsstyrningsrapport.

Utöver ovanstående rekommendationer framgår ytterligare rekommendationer i bifogad granskningsrapport.

Vi önskar kommunstyrelsens kommentarer till granskningen senast den 31 augusti 2019.

För revisorerna i Upplands Väsby kommun

Anna-Lena Edwinston
Ordförande

Jan Holmberg
Vice ordförande